

RAD NA BRODU

ZAŠTO, KAKO, GDE

BRANIMIR PLJEVALJIĆ

SADRŽAJ

PRIPREME ZA RAD NA BRODU

1. ISTRAŽIVANJE I PRIJAVA
2. PRIPREMA ZA INTERVJU
3. PRIPREMA ZA ODLAZAK I ODLAZAK
4. ORIJENTACIJA I PRIVIKAVANJE NA BRODSKE USLOVE
5. RAD NA BRODU
6. SLOBODNO VREME
7. PSIHOLOGIJA RADA NA BRODU
8. VEŽBA: VIZUALIZACIJA CILJA

PRIPREME ZA RAD NA BRODU

SPREMNI DA ZAPLOVITE?!

Rad na brodu je verovatno jedno od najuzbudljivijih iskustava koje možete doživeti tokom vašeg radnog veka. Kao član osoblja, pruža vam se prilika da istražite neke od najlepših destinacija na svetu, upoznajte različite kulture i radite u internacionalnom okruženju. Kada brod pristane u luci, vaše mogućnosti su otvorene da se upustite u lokalna istraživanja, posetite znamenitosti i iskusite različite kulture. Ovo je jedinstvena prilika da svet upoznate na jedan sasvim drugačiji način.

Majesty of the Seas

Ako vam obilazak sveta nije dovoljan razlog da zaplovite, dozvolite da vas sada pitam. Da li i vama zvuči privlačno ideja da godišnje zarađujete i uštedite više od 10 000\$ a da pri tom putujete, upoznajte različite kulture, širite vidike, uzdižete svest i usavršavate strani jezik? Rad na brodu vam sve to omogućava, pa čak i više od toga! Istina je da ćete naporno raditi, ali вреди, i te kako.

Da li i vi želite da jednog dana pričate priče poput ove: „Bilo da ste na Karibima i da obilazite ekstravagantni *Atlantis resort* na Bahamima, pijete koktel na peščanim plažama prelepog ostrva *St. Thomas*, plivate sa delfinima u Meksiku, kupujete robu u Majamiju, ili bilo gde da ste na vašem putovanju širom planete, sigurno je da ćete doživeti iskustva o kojima niste mogli ni maštati. Ta bogata iskustva ćete dugo vremena pamtit, pa ćete i posle deset godina poželeti da bar na kratko ponovo prođete neke nezaboravne trenutke, vidite božanstvena mesta, oslušnete talase mora, i osetite uzbuđenje.“

Haiti, Royal Carribbean International

Kao što se kaže, morate da date da bi ste dobili, morate da posejete da bi ste požnjeli. Tako isto i u ovom slučaju, morate biti spremni za život na brodu, morate biti spremni za svakodnevan rad ukoliko želite nagrade.

Oni koji su bili bar jednom na brodu sve to već razumeju. Oni koji još nisu a žele da idu, razume se, ne znaju tačno šta ih sve čeka tamo. Naravno, bilo bi im mnogo lakše kada bi imali neku pripremu, jer kao što je poznato priprema je 50 – 80% obavljenog posla!

To je i glavni cilj ove knjige – da vas upozna i pripremi za rad i boravak na brodu.

U ovoj knjizi ćete moći da pročitate i spoznate o radu na brodu iz ličnih iskustava, izazovima sa kojima se možete suočavati, o preprekama na koje možete nailaziti,

iznenađenjima koja možete doživjeti, o dobrim i manje dobrim stranama rada na brodu, zatim kako možete da uživate, gde da idete, šta da posećujete i još mnogo toga drugog.

Ovo je vaša šansa, priprema koja ima za cilj ne samo da vas konkretnije upozna sa radom i boravkom na brodu već ćete proći i psihološki deo pripreme. Dobićete savete, predloge, sugestije o radu i boravku na brodu.

Jeste li spremni za avanturu?

U nastavku sledi osam ključnih tema kojima ćemo posebno posvetiti pažnju. A evo i koje su:

- 1. ISTRAŽIVANJE I PRIJAVA**
- 2. PRIPREMA ZA INTERVJU**
- 3. PRIPREMA ZA ODLAZAK I ODLAZAK**
- 4. ORIJENTACIJA I PRIVIKAVANJE NA BRODSKE USLOVE**
- 5. RAD NA BRODU**
- 6. SLOBODNO VREME**
- 7. PSIHOLOGIJA RADA NA BRODU**
- 8. VEŽBA: VIZUALIZACIJA CILJA**

1. ISTRAŽIVANJE I PRIJAVA

Kako da aplicirate za rad na brodu?

Apliciranje za posao na brodu se delimično razlikuje od standardnog apliciranja za posao i obično zahteva malo više napora. Dva su osnovna koraka koja ćete primeniti da biste aplicirali za rad na nekom brodu. To su: **istraživanje** i **prijava**.

1) ISTRAŽIVANJE

- istraživanje i raspitivanje za rad na kruzeru, rečnom, teretnom ili ro-ro brodu,
- sastavljanje spiskova sa pozitivnim i negativnim stranama,
- upoređivanje razlika,
- donošenje odluke,
- istraživanje agencija za slanje na brod.

2) PRIJAVA

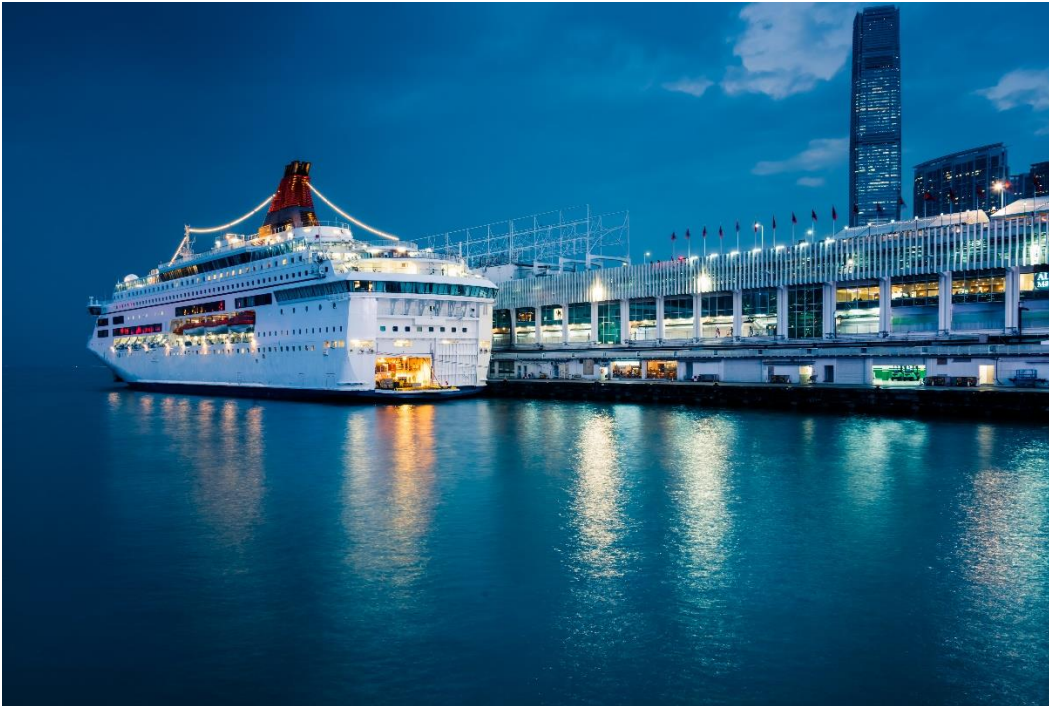
- odabir agencije i prijava,
- praćenje daljih uputstava,
- dodatno raspitivanje (o intervjuu, vremenu polaska i dr.).

Slede neka od uputstava koje možete preduzeti za svaku tačku:

➤ Istraživanje i raspitivanje za rad na kruzeru, rečnom, teretnom ili ro-ro brodu

Ako se još niste odlučili za koji tip broda da aplicirate onda bi to trebao biti jedan od vaših prvih koraka. Ukoliko niste sigurni gde biste želeli da radite ili ne osećate da znate gde biste se najbolje snašli onda je neophodno dobro da se informišete za sve tipove brodova pre nego što donesete odluku.

Pre svega, verovatno ste već sami sa sobom sigurni koji posao želite da obavljate, tj. na kojoj poziciji da radite. Slušao sam neke ljude kako kažu “bilo koja pozicija samo da radim”, ili “konobar, kuvar, šanker šta god”. Ovo nije način da se dobro zaposlite. Ukoliko vi nemate jasan cilj onda ste kao list na vetru, odletećete i pasti gde vas drugi povedu a to gotovo sigurno neće biti ono što ste očekivali. **Jasan cilj** morate da imate. Ako neko kaže konobar, šanker, kuvar šta god, taj bi trebalo prvo da uzme u obzir šta je to što on najbolje ume da radi, potom da se raspita o uslovima za svaku poziciju pojedinačno. Ako je potrebno i da se dodatno edukuje i spremi kako bi u startu otišao na što bolju poziciju.

RoRo brod

Postoji mnogo kompanija koje pomažu pri zapošljavanju rada na brodu. Istražite različite kompanije, poslušajte različita iskustva ljudi koji su već radili na brodu, prođite komentare na internetu, pozovite kompanije i raspitajte se o konkretnim stvarima koje vas interesuju.

Imajte na umu da je jako važno da budete kritički nastrojeni jer je vrlo verovatno da ćete čuti potpuno različite komentare od različitih ljudi. Razumljivo, iskustva su različita a postoji mnoštvo razloga za to kao što su: lična iskustva pojedinaca, tip broda, kompanija i kompanijski uslovi, destinacija, radna pozicija itd.

➤ **Sastavljanje spiskova sa pozitivnim i negativnim stranama**

Dok se raspitujete vi uveliko nesvesno procenjujete pozitivne i negativne strane rada na brodu, tipove brodova za rad, pozicija na kojima biste radili i sl. Kako biste lakše doneli odluku i napravili pravi izbor od krucijalnog je značaja da zapisujete sve bitne informacije do kojih dođete. To možete učiniti zapisujući sve u mobilni telefon (ili nekom drugom mestu) po stavkama.

Verovatno najjednostavnije i najlakše to možete učiniti ako napravite podele prema tipu broda (na primer krucer ili rečni brod) i “za” i “protiv” (pozitivne i negativne

strane) rada na tim brodovima za datu poziciju. Evo kako to može da izgleda slikovito prikazano.

KRUZER	
ZA	PROTIV

REČNI BROD	
ZA	PROTIV

TERETNI	
ZA	PROTIV

RORO	
ZA	PROTIV

➤ **Upoređivanje razlika**

Skupljajući informacije vaš mozak već sam od sebe radi na upoređivanju razlika i vi vrlo verovatno polako nesvesno počinjete da naginjete na jednu stranu. Možda to i osećate pa vam je mnogo lakše da donesete odluku o tome za koji tip broda želite da se prijavite i za koju poziciju. Ipak, ako vam je potrebno da još razmislite tada će vam liste sa pozitivnim i negativnim stranama (koju ste unapred sačinili) pomoći da lakše donesete odluku. Jednostavno ćete uporediti razlike i znaćete šta vam se čini primamljivijim izborom.

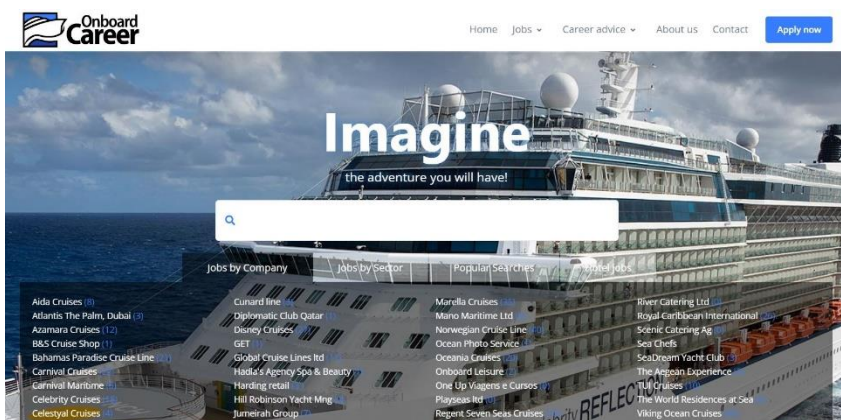
➤ Donošenje odluke

Kada ste detaljno pregledali sve stavke “za” i “protiv” tada donosite odluku koje biste se trebali pridržavati do odlaska na brod. Možda će neko od vas u tom periodu prikupljanja informacija odlučiti da to ipak nije ono što vi želite. I to je u redu, naravno. Detaljno prikupljanje informacija vam je u svakom slučaju pomoglo da jasnije sagledate sveukupnu sliku i možda ustanovite da to nije ono što vi istinski želite.

Za sve one koji su ostali na svom putu potrage brodske kompanije koja bi im omogućila uslove koji će zadovoljiti njihove apetite, otisnuti ih u svet kakav još nisu videli niti mogli zamisliti, osetiti blagodati planete Zemlje, istražiti prelepe destinacije i dr., nastavljamo u istom duhu.

➤ Istraživanje agencija za slanje na brod

Poslednja stavka koju preduzimate u ovom delu jeste istraživanje i odabir agencije sa kojom ćete sarađivati u cilju odlaska i rada na brodu. Na našim prostorima postoji više agencija za slanje na brod a do vas je da se na osnovu vaših preferenci i prikupljenih informacija opredelite za jednu (ili možda čak i više).

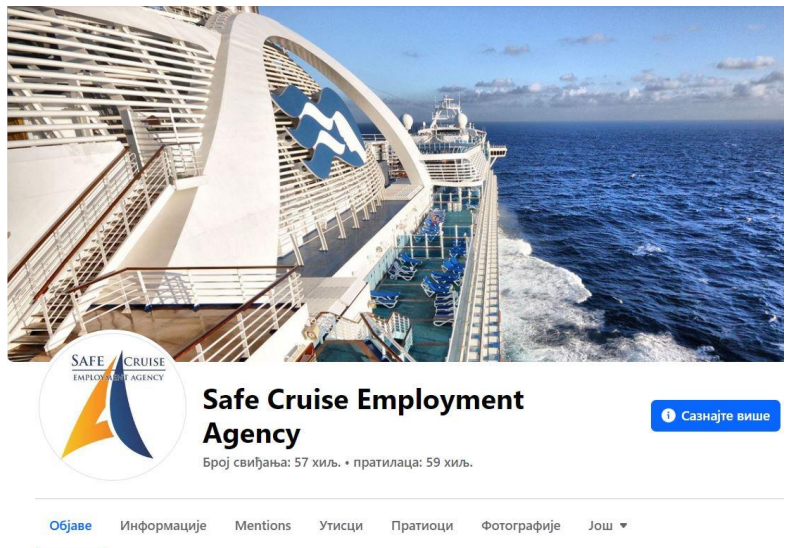

Sea Agency, Naslovna strana sajta

➤ Odabir agencije i prijava

Proverite otvorene pozicije u različitim agencijama. Možete da posetite i zvanične veb stranice kompanija kako biste pronašli aktuelne otvorene pozicije. Ako već do sada niste spremili svoj CV (radna biografija) sada je krajnje vreme da to uradite. Prilagodite svoj CV i ako treba prateće pismo kako biste istakli svoje iskustvo i veštine. Veštine u gostoprimstvu, timskom radu, komunikaciji i fleksibilnosti, su ključne karakteristike za rad na brodu.

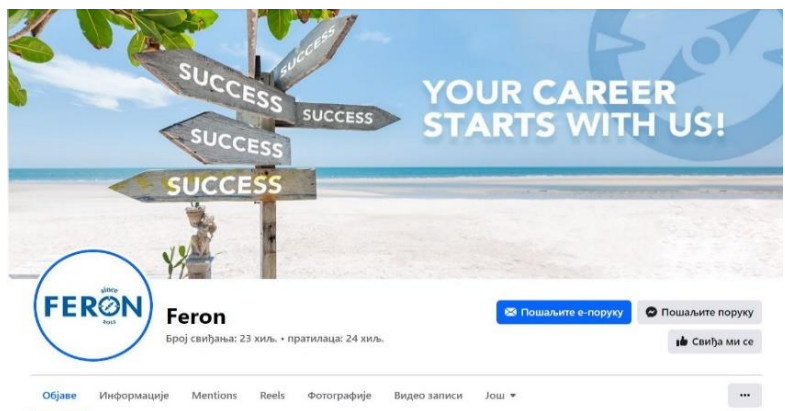
U ovoj fazi odlučujete sa kojom agencijom ćete da saradujete. Potom je pozovite i idite u predstavništvo radi daljih uputa. Neke agencije veći deo posla završavaju putem telefona, pa vam čak ponekad i organizuju intervju putem skajpa a da niste ni otišli u agenciju. To je bio slučaj sa mnom kada sam se bio prijavio za Viking, rečni brod.

FB stranica *Safe Cruise* agencije

➤ **Praćenje daljih uputstava**

Agencija je tu da vam pomogne da pripremite sve što vam je potrebno za odlazak na brod kao i da vam pomogne da bezbedno i lako stignete tamo. Ljudi iz agencije će vas upućivati korak po korak šta sve trebate da radite, gde i kako. Na primer oko intervjua, obavljanja medicinskog pregleda, dobijanja vize, kupovine karata, sastanka sa predstavnicima kompanije za koju ćete raditi itd.

FB stranica *Feron* agencije

Pitajte vašeg agenta sve što vas interesuje. Možda ćete biti pomalo dosadni ali je važno da prikupite informacije koji su vam potrebne. Gledajte da baš ne preterate sa pitanjima i da ne budete navalentni jer to niko ne očekuje, zar ne? Spremite pitanja unapred za vašeg agenta kako i njemu ne biste oduzimali dragoceno vreme a i da biste vi dobili konkretne informacije. Znajte šta ćete da pitate.

FB stranica *Kouzon* agencije

➤ **Dodatno raspitivanje (o intervjuu, vremenu polaska i dr.)**

Pametno je pitati sve što vas interesuje (glupa pitanja ne postoje) i po potrebi zapisivati. Sve što vam padne na pamet pitajte u agenciji. Naravno, pitajte i raspitujte se sve što ima veze sa odlaskom pa i radom na brodu, i budite ozbiljni i profesionalni jer je to način da pokažete da ste zreli za ovaj posao. Imajte na umu i vreme i mesto raspitivanja, naročito oko nekih poverljivijih informacija. Morate znati kad, kako i kome se obratiti kao i na koji način.

Možete da se raspitate za mogućnosti, savete, predloge i napomene. Postavljajte otvorena pitanja kao što su: kako, kad, šta, gde i ko. Kako da se spremim za intervju? Kad treba da se ukracam na brod? Šta bi trebalo da znam pre nego što dođem na brod? Gde ću se sastati sa predstavnicima kompanije? Ko su ti ljudi?...

...Ponavljajući ove vežbe, u početku svesno, one će ubrzo postati deo vas i vi ćete ih potom raditi automatski, nesvesno. Uz pozitivan način razmišljanja sa ovim vežbama se približavate ostvarenju svog cilja tako što postajete otporniji na prepreke koje vam dolaze na putu do uspeha. Kada nešto jasno želite svim srcem onda imate više snage, uporniji ste i istrajniji. I tada se dešavaju pozitivne stvari koje niste mogli ni da zamislite. Često to bude i bolje nego što ste vi želeli ili mogli da zamislite. Daću vam lični primer.

Kada sam imao dvadeset godina prvi put sam čuo da naši ljudi odlaze da rade na brod. U to vreme to nije bilo popularno. Kolega sa fakulteta mi je pričao o tome i ja sam ostao zapanjen slušajući njegove priče i planove. To je za mene u to vreme bilo kao odlazak na mesec. Mogao sam samo da maštam o tome.

Deset godina kasnije sam već poznao neke ljude koji su radili na brodu. Ali, za mene je to još uvek bio veliki korak u nepoznato. Presudni momenat koji se desio je bila emisija na TV Palma o najvećem putničkom brodu na svetu *Oasis of the Seas*. Bilo je to 2010 godine i prvo putovanje ovog giganta. Zapanjeno sam gledao sav taj luksuz, lepotu broda, soba, pozorišta na vodi, stena za penjanje, sportskih terena, ogromnog šetališta pa čak i ringišpila i *zip-line*-a. Slušao sam osoblje koje je pričalo o svojim poslovima, o lepoti i mogućnostima najvećeg kruzera. Bili su to pozorišni umetnici, sportsko osoblje, animatori, muzičari, konobari, kuvari i mnogi drugi. Sav uzbuđen, pomislio sam samo kako bi bilo lepo da sam i ja tamo na tom brodu!

Mesec dana kasnije, u Septembru mesecu, sam se prijavio za rad na brodu. Bilo je potrebno devet meseci da me pozovu na intervju. Gotovo da sam bio i zaboravio na prijavu. Imao sam dve nedelje da se spremim za intervju ali sam ipak uspeo i sve je prošlo bolje nego što sam očekivao. Rečeno mi je da sam primljen i da idem na brod. Pogodite koji! Tako je, pogodili ste. *Oasis of the Seas*, upravo onaj o kojem sam gledao emisiju samo godinu dana ranije. Ubrzo sam završio sve papire koji su bili potrebni i početkom Avgusta krenuo na put u Majami. San se ostvario. 😊

Za kraj vam dajem listu prednosti i listu nedostataka rada na brodu koju sam sastavio po povratku sa kruzera a za potrebe svog drugara. Verujem da će i vama biti od velike koristi iako se po neka stavka može razlikovati i od broda do broda. Iz samog čitanja spiska moćićete da uočite moguće razlike.

25 razloga zbog kojih treba otići na brod

1. Upoznaješ razne ljude iz celog sveta
2. Stičeš jedinstvena iskustva
3. Stičeš bogate uspomene
4. Kupuješ vredne stvari za manje novca
5. Usavršavaš jezik
6. Osamostaljuješ se
7. Manje trošiš na nebitne stvari
8. Za manje vremena zaradiš više novca
9. Ne misliš o kućnim problemima, politici, krizi...
10. Radno mesto ti je blizu
11. Ne putuješ prevozom
12. Sunčaš se na plaži i kupaš u moru
13. Besplatan smeštaj i ishrana
14. Ne plaćaš komunalije
15. Ne plaćaš PDV
16. 100% isplata u potpunosti
17. Usavršavaš profesiju i dobiješ preporuku (pismenu)
18. Imaš mogućnost prekida (uz sopstvene režije)
19. Ojačaš i stekneš dobru radnu naviku
20. Gradiš svoju budućnost
21. Niko ti ne sme ništa („zero tolerance“)
22. Zdravstveno si osiguran
23. Besplatna zabava (žurke, teretana, igrice, stoni tenis, bilijar...)
24. Sve vreme si na toplom
25. Vidiš svet ...

20 razloga zbog kojih ćete se zapitati zašto ste došli na brod

1. Svaki dan radite po 10 - 12h
2. Za celi ugovor nemate ni jedan kompletan slobodan dan
3. Daleko ste od kuće, porodice i prijatelja
4. Brinete sami o sebi (pranje veša, peglanje, održavanje čistoće kabine itd.)
5. Spavate u malim kabinama (uglavnom dvokrevetnim ili četvorokrevetnim)
6. Živite u tkzv. „konzervi“ (i radite)
7. Svaki dan ste izloženi psihološkim i fizičkim pritiscima
8. Iscrpljujuća obuka prve tri nedelje (4 - 6h spavanja bez imalo slobodnog vremena)
9. Bolovi u nogama (stopala, kolena, mišići) i leđima
10. Redovni „drilovi“ i „mitinzi“
11. Moguća nostalgija za određenim osobama, prostorom pa čak i stvarima
12. Nekvalitetna hrana
13. Veoma često radite do kasno uveče a potom rano izjutra
14. Morska bolest
15. Spavate pod vodom (kabine bez prozora)
16. Nemate mogućnost izlaska na obalu svakog dana
17. Nedovoljno sna
18. Vreme vam sporo prolazi
19. „Zero tolerance“ – nula tolerancije (dobro pravilo da vas zaštiti, ali ponekad deluje loše jer je npr. zabranjen intimni kontakt sa gostima pa čak i sa kolegama/koleginicama)
20. Mogućnost raznih nepredvidljivih negativnih događaja (virusna oboljenja (bila na mom brodu) koja zahtevaju prelazak u „red zone“, uragani i sl.)

Linkovi za videoe koje možete da pogledate i bolje se upoznate sa radom i boravkom na brodu:

1. **Requirements to Work On Board - Royal Caribbean Cruises Ltd.**
https://www.youtube.com/watch?v=fMsAbD_CEUY
2. **How The World's Largest Cruise Ship Makes 30,000 Meals Every Day**
<https://www.youtube.com/watch?v=R2vXbFp5C9o>
3. **Carnival - Food and Beverages**
<https://www.youtube.com/watch?v=R2vXbFp5C9o>
4. **Housekeeping in Cruiseship – 22 major steps**
<https://www.youtube.com/watch?v=EZq2pYLA-3s>
5. **First Day Working On Cruise Ship | First Contract trip to cruise ship | Cruise ship crew life**
<https://www.youtube.com/watch?v=7AEsDdvo7FE>
6. **CRUISE SHIP CREW LIFE: What life is like as a cruise ship crew member**
<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=UleJO3x0xgQ>
7. **A look at the secret crew-only areas on cruise ships**
<https://www.youtube.com/watch?v=OnfEiC9nGQc>
8. **Tiny Living: Cruise Ship Crew Cabin Edition. A Tour of 3 different Cruise Ship Cabins**
<https://www.youtube.com/watch?v=AuPnJqWI91Y>
9. **Where Does The Crew Live On A Cruise Ship?**
<https://www.youtube.com/watch?v=jAKOLFcSosE>
10. **Cruise Ship Crew Sign On Day: Travel and Sign On To Enchantment Of The Seas With Us!**
<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=B07BtsrxeSY&list=PLdUTuJ9x5xGPZdw2eTTU4wa2S7cFg9S8r&index=17>
11. **Cruise Ship Crew: Week In The Life As A Cruise Ship Performer**
https://www.youtube.com/watch?v=i0_OKTIVlk0&list=PLdUTuJ9x5xGPZdw2eTTU4wa2S7cFg9S8r&index=5